

Oslo kommune
Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 17.12.2013

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
201303946-5

Saksbeh:
Marte-Marit B. Aarvik, 23 46 11 95

Arkivkode:
400

FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN, PRIVATSKOLELOVEN OG FOLKEHØYSKOLELOVEN - OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE

Det vises til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet, datert 06.09.2013, angående ovennevnte. Vedlagt er Oslo kommunes høringsuttalelse.

Med hilsen

Bente Fagerli
kommunaldirektør

Ole Melhus
seksjonssjef

[Godkjent og ekspedert elektronisk](#)

Vedlegg

Kopi: Utdanningsetaten i Oslo
Elisabeth-Harlem Eide, Kunnskapsdepartementet

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 23/2013
Vedtaksdato: 13.12.2013

Vår ref. (saksnr.): 201303946-4
Arkivkode: 400

OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN, PRIVATSKOLELOVEN OG FOLKEHØYSKOLELOVEN

Saksfremstilling:

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring en rekke forslag til endringer i lov av 17. juli 1998 nr 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova), lov av 4. juli 2003 nr 84 om private skoler med rett til statstilskott (privatskolelova) og lov av 6. desember 2002 nr. 72 om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven).

Høringsnotatet inneholder følgende forslag til endringer:

1. Presisere kravet om forsvarlig system for å følge opp lovverket.
2. Fjerne kravet om sakkyndig vurdering ved vedtak om inntil to ekstra år i videregående opplæring for elever med rett til særskilt språkopplæring.
3. Lovfeste fylkeskommunens ansvar for grunnskoleopplæring i fengsel.
4. Hjemmel for Utdanningsdirektoratets behandling av personopplysninger fra grunnopplæringen.
5. Fylkeskommunens behandling av personopplysninger i forbindelse med inntak til videregående opplæring, herunder formidling av læreplasser.
6. Krav om politiattest ved tilsetting i folkehøyskole.

Departementet tar sikte på at forslagene kan tre i kraft 1. august 2014.

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for kunnskap og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommunes uttalelse følger etter hvert av forslagspunktene.

1. Forslag om presisering av kravet om forsvarlig system for å følge opp lovverket
Opplæringsloven § 13-10 nytt andre ledd foreslås å lyde:

Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha forsvarlig system og praksis for å følge opp opplæringsloven og forskriftene til loven som er tilpasset de risikoforhold en står overfor. Dette innebærer også at:

- ansvarsforholdene for oppfølgingen skal være klargjort og oppfattet av de ansvarlige på ulike nivå i organisasjonen, herunder også rapporteringsansvaret oppover dersom et ansvarsnivå kommer til at det ikke er mulig å oppfylle lov og forskrift innen de rammefaktorer ansvarsnivået har til rådighet*
- det skal dokumenteres dersom et ansvarsnivå har rapportert oppover at det ikke er mulig å oppfylle lov og forskrift innen de rammefaktorer som står til rådighet.*

Som ein del av oppfølgingsansvaret skal resultatene fra nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-1 fjerde ledd følgjast opp på forsvarleg måte. Det skal dessutan utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, frafall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigar dvs. kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane.

Privatskoleloven § 5-2 nytt tredje ledd foreslås å lyde:

Styret skal ha forsvarlig system og praksis for å følge opp gjeldande lover, forskrifter og føresetnaden for godkjenninga som er tilpasset de risikoforhold en står overfor. Dette innebærer også at:

- ansvarsforholdene for oppfølgingen skal være klargjort og oppfattet av de ansvarlige på ulike nivå i organisasjonen, herunder også rapporteringsansvaret oppover dersom et ansvarsnivå kommer til at det ikke er mulig å oppfylle lov, forskrift og forutsetningen for godkjenningen innen de rammefaktorer ansvarsnivået har til rådighet*
- det skal dokumenteres dersom et ansvarsnivå har rapportert oppover at det ikke er mulig å oppfylle lov, forskrift og forutsetningen for godkjenningen innen de rammefaktorer som står til rådighet*

Som ein del av oppfølgingsansvaret skal resultatene frå nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 7-2 tredje ledd følgjast opp på forsvarleg måte. Det skal dessutan utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i skolen knytt til læringsresultat, frafall og læringsmiljø.

Oslo kommunes uttalelse: Oslo kommune mener det er unødvendig å ta forslag til nytt andre ledd inn i opplæringsloven. De forhold som forslaget omtaler ivaretas i dag av andre lovverk, som for eksempel forvaltningsloven. Underordnet nivå har også i dag plikt til å melde fra til overordnet nivå dersom det ikke er mulig å oppfylle lov og forskrift innen de rammefaktorer ansvarsnivået har til rådighet. Slik rapportering skal gå tjenestevei og dokumenteres, det vil si skriftlig og i tråd med gjeldende arkivbestemmelser.

2. Fjerne kravet om sakkyndig vurdering ved vedtak om inntil to år ekstra i videregående opplæring for elever med rett til særskilt språkopplæring

Opplæringsloven §3-1 femte ledd foreslås å lyde (endringer i kursiv):

Elev som etter reglane i kapittel 5 har rett til spesialundervisning, har rett til vidaregåande opplæring i inntil to år ekstra når eleven treng det i forhold til opplæringsmåla for den enkelte. Før fylkeskommunen gjer vedtak om utvida

opplæringstid, skal det liggje føre sakkunnig vurdering av dei særlege behova eleven har. Retten gjeld også for elevar som har rett til opplæring i og på teiknspråk etter § 3-9, rett til opplæring i punktskrift etter § 3-10 eller rett til særskild språkopplæring etter § 3-12. *For elevar med rett til særskild språkopplæring etter § 3-12, gjeld ikkje kravet om sakkunnig vurdering.*

Oslo kommunes uttalelse: Forslaget til ny lovtekst støttes. Elever med rett til særskilt språkopplæring har behov for mer opplæring i norsk språk, og dette behovet knytter seg til innvandringshistorie og ikke nødvendigvis til lærevansker som behøver utredning eller sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten.

3. Lovfeste fylkeskommunens ansvar for grunnskoleopplæring i fengsel

Ny § 13-2a i opplæringsloven foreslås å lyde:

§ 13-2a. Plikt for fylkeskommunen til å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og vidaregåande opplæring i fengsel. Fylkeskommunen der fengselet ligg, har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og vidaregåande opplæring etter lova her. Dersom opplæringa skjer i fengselet, skal fengselet sørge for nødvendige lokale til formålet. Fylkeskommunen der fengselet ligg har rett til refusjon av utgifter til opplæringa frå staten, etter satsar fastsett av departementet.

Opplæringsloven § 13-2 første ledd foreslås å lyde (endringer i kursiv):

Kommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring og spesialpedagogisk hjelp etter denne lova for alle som er busette i kommunen. Ansvaret gjeld ikkje elevar og andre som fylkeskommunen har ansvaret for etter §§ 13-2, 13-2a og § 13-3a.

Departementet foreslår også at teksten justeres i § 13-3 slik at den blir i tråd med forslaget over.

Oslo kommunes uttalelse: Forslaget innebærer en videreføring av det opplæringsansvaret fylkeskommunen har i dag. Oslo kommune mener det er riktig at dette framgår av loven og at det også nedfelles i loven at fylkeskommunen har rett til refusjon for utgiftene fra staten. Oslo kommune støtter forslaget til ny lovtekst.

4. Hjemmel for Utdanningsdirektoratets behandling av personopplysninger fra grunnsopplæringen

Opplæringsloven § 14-4 foreslås å lyde (endringer i kursiv):

Departementet kan gi forskrifter som pålegg dei ansvarlege for opplæringsverksemd etter denne lova og dei som mottar slik opplæring, å gi opplysningar og delta i evalueringar og rapportere om forhold som er av betydning for evaluering av opplæringsverksemda som er omfatta av denne lova.

Departementet kan for formål nevnt i tredje ledd behandle navn, fødselsnummer, andre direkte personidentifiserende kjennetegn og personopplysninger som rapporteres etter første ledd og etter privatskoleloven § 7-2 tredje ledd. Fra grunnskolen er behandlingen begrenset til fagstatus, resultater fra nasjonale prøver og karakterer fra 10. trinn. Hovedformålet med denne behandlingen er å danne grunnlag for kvalitetsutvikling, styring og administrasjon av grunnsopplæring, herunder administrasjon av

tilskuddsordninger for grunnopplæringen. I tillegg har behandlingen til formål å bidra til utdanningsforskning og forskning der utdanningsindikatorer er av betydning. Lovpålagt taushetsplikt er ikke til hinder for rapportering til departementet etter denne bestemmelsen.

De registrerte skal i forkant av rapporteringen få adgang til å reservere seg mot utlevering av deres personopplysninger til forskning. Det skal opprettes et elektronisk register med oversikt over de registrerte som har reservert seg mot at deres personopplysninger benyttes til forskning.

Opplysninger skal slettes senest 10 år etter utgått rett til videregående opplæring for ungdom, jf. opplæringsloven § 3-1, og for voksne elever, jf. opplæringsloven kapittel 4A, senest 10 år etter siste registrering.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om behandlingen etter andre og tredje ledd, herunder spesifisere hvilke opplysninger som skal samles inn og behandles fra grunnskolen og videregående opplæring.

Privatskoleloven § 7-2 nytt fjerde ledd (kursivert) foreslås å lyde:

.....

Departementet kan gi forskrift som pålegg dei ansvarlege for opplæringsverksemda og dei som mottar opplæring, å gi opplysningar og delta i evalueringar og rapportere om forhold som er av betydning for evaluering av opplæringsverksemda.

Opplysninger som rapporteres etter tredje ledd kan behandles av departementet med hjemmel i opplæringsloven § 14-4.

Oslo kommunes uttalelse: Forslaget til ny lovtekst støttes.

5. Fylkeskommunens behandling av personopplysninger i forbindelse med inntak til videregående opplæring, herunder formidling av læreplasser

Opplæringsloven § 13-11 foreslås å lyde:

§ 13-11 Behandling av personopplysninger ved inntak til og administrasjon av videregående opplæring

Kommunen skal, utan hinder av teieplikt, overføre til fylkeskommunen dei personopplysningane om elever på 10. trinn som er nødvendig for å førebu, dimensjonere og administrere inntaket til vidaregåande opplæring. Om slik overføring skjer før eleven har søkt om inntak til vidaregåande opplæring, må kommunen innhente samtykke frå den enkelte elev.

For å dimensjonere og administrere inntaket til vidaregåande opplæring og søknad om læreplass kan fylkeskommunen behandle personopplysningar om elevar i 10. trinn og deltakare i vidaregåande opplæring. Tilsvarende gjeld opplysningar som er nødvendig for å skrive ut dokumentasjon om gjennomført opplæring. For å oppfylle desse formåla kan opplysningane behandlast samla i eit felles inntaks- og administrasjonssystem for alle fylkeskommunane. Fylkeskommunane avgjør i fellesskap plassering av behandlingsansvaret for eit slik system.

Fylkeskommunane må slette opplysningane når den registrerte har brukt opp retten til vidaregåande opplæring jf. § 3-1 og § 4A-3

Departementet kan fastsette nærare forskrifter om behandling av personopplysningar i samband med inntak til og administrasjon av vidaregåande opplæring.

Oslo kommunes uttalelse: Oslo kommune støtter i hovedsak forslaget, men har følgende kommentarer til to punkter i den foreslåtte lovteksten.

- Angående den delen av forslaget (§ 13-11 fjerde ledd) som sier at fylkeskommunen må slette opplysningene når den registrerte har brukt opp retten til videregående opplæring jf. opplæringsloven § 3-1 og § 4A-3, vil Oslo påpeke at fylkeskommunen kan ha bruk for elevens karakteropplysninger og skolehistorikk i svært mange år for å kunne dokumentere hvorvidt en person tidligere har tatt ut rett til videregående opplæring eller ikke. Én og samme person vil på ulike tidspunkter i livet kunne tas inn til videregående opplæring, enten i medhold av ungdomsretten (§ 3-1), voksenretten (§ 4A-3 første ledd) eller fullføringsretten (§ 4 A3 andre ledd), eller som søker uten opplæringsrett. Når opplysninger om karakter og skolehistorikk slettes etter at rett til videregående opplæring er tatt ut, har ikke kommunen anledning til å sjekke om elevenes rett er reell.
- Kommunen støtter ikke forslaget om at det må innhentes samtykke fra den enkelte elev dersom overføring av personopplysninger om elever på 10. trinn skjer før eleven har søkt videregående opplæring. Vi foreslår derfor at forslaget § 13-11 andre ledd, andre punktum, fjernes. Dette fordi innhenting av personopplysninger for 10. trinnelever må skje før jul i 10. trinn i forbindelse med såkalt "preutfylling" av søknader i inntakssystemet VIGO, dvs før nettstedet vigo.no åpner for innsøking i begynnelsen av januar. Innhenting av halvårskarakterer fra grunnskolen skjer etter jul, men før søknadsfristens utløp, slik at prøveinntak kan foretas på et tidlig tidspunkt. Dette er nødvendig for å kontrollere både programvare og for å sikre riktig dimensjonering av opplæringstilbudet slik at opplæringsretten oppfylles. Videre må oppfølgingstjenesten raskt etter søknadsfristen få oversikt over elever fra grunnskolen som ikke har søkt.

6. Innføre krav om politiattest ved tilsetting i folkehøyskole (folkehøyskoleloven)

Det er ikke relevant for Oslo kommune å uttale seg om dette punktet.

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning

Anniken Hauglie

